

เรื่องสั้น สำหรับเด็ก และเยาวชน

นพวรรณ สิริเวชกุล
ปานบุญ สิริเวชกุล

 | MAC EDUCATION

เรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน

สำหรับ

บุคคลทั่วไป

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

นพวรรณ สิริเวชกุล

ปานบุญ สิริเวชกุล

เรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

นพวรรณ สิริเวชกุล.

เรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน.-- กรุงเทพฯ : แม็ค, 2548.

.112 หน้า.

1. การเขียนเรื่องสั้น. I. ชื่อเรื่อง.

808.06831

ISBN : 974-261-846-1

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

บริษัทขอสงวนลิขสิทธิ์ ห้ามมิให้ผู้ใดนำส่วนหนึ่งส่วนใด หรือตอนหนึ่งตอนใด
ของเนื้อเรื่อง ภาพประกอบและอื่นๆ ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ไปทำการคัดลอก
โดยวิธีพิมพ์ดีด เรียงตัว อัดสำเนา ถ่ายฟิล์ม ถ่ายเอกสาร
พิมพ์โดยเครื่องจักร หรือวิธีการอื่นใดเพื่อนำไปแจก จำหน่าย

สงวนลิขสิทธิ์ : มีนาคม 2548

ราคา 70 บาท

จัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด

การสั่งซื้อ : ส่งธนาคัตติสั่งจ่าย ไปรษณีย์ลาดพร้าว ในนาม อาจารย์พีระ พนาสุคน

9/99 อาคารแม็ค ขอยลาดพร้าว 38 ถนนลาดพร้าว แขวงจันทรเกษม

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 0-2938-2022-7 แฟกซ์ 0-2938-2028

พิมพ์ที่ : บริษัท เอเชียแปซิฟิค พรินติ้ง จำกัด

โทร. 0-2931-3990

คำแนะนำสำนักพิมพ์

“เรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน” เป็นหนังสือค้นคว้าอ้างอิงกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 : การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ และสาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

เนื้อหาภายในเล่มประกอบด้วย งานเขียนคืออะไร ลักษณะของหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก เรื่องสั้นคืออะไร การเขียนเรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน ตัวอย่างเรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน การวิเคราะห์เรื่องสั้น

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือค้นคว้าอ้างอิง “เรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน” นี้ จะเป็นประโยชน์จากการได้อ่านและศึกษาได้เป็นอย่างดีจากหนังสือเล่มนี้

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด

คำแนะนำผู้เขียน

เด็กคือบุคคลที่พร้อมจะเรียนรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นรอบตัวของเขาอย่างไม่รู้เบื่อหน่าย วัยเด็ก เป็นวัยที่ซึมซับเอาเรื่องราวต่างๆ รอบตัวได้อย่างง่ายดาย สิ่งแวดล้อมและการให้ความรู้แก่เด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนั่นคือพื้นฐานของความคิดที่เขาจะเติบโตไปในภายภาคหน้า ดังที่ใครหลายคนชอบเปรียบเทียบว่าวัยเด็กดุจดั่งผ้าขาว จะยอมให้เป็นสีอะไรก็ได้ตั้งใจที่ผู้ใหญ่ต้องการ

แต่สิ่งหนึ่งที่เราจะลืมเลือนไม่ได้คือ เด็กเป็นผู้ที่มีจินตนาการที่กว้างไกลกว่าผู้ใหญ่ เพราะโลกของเด็กยังไม่มีกฎเกณฑ์ใดๆ ในสังคมมาครอบงำความคิดของเขาได้ เด็กจะเป็นเป้าหมายที่พร้อมจะแข็งแกร่งตามสิ่งที่หล่อหลอมเขาขึ้นมา

จินตนาการเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็ก เพราะมันคือสิ่งที่กระตุ้นและจุดประกายให้เด็กได้รู้จักมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สิ่งหนึ่งที่สามารถเสริมสร้างจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กได้ก็คือ การอ่าน ประเภทของหนังสือมีมากมายหลากหลาย เด็กเล็กๆ มักจะชอบอ่านนิทาน ชอบฟังเรื่องราวที่ตื่นเต้นผจญภัย

เรื่องสั้นก็ถือเป็นการอ่านอีกประเภทหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้แก่เด็กได้ โลกทุกวันนี้เต็มไปด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ หากเราไม่สามารถแนะนำเด็กให้ไปในทางที่ถูกที่ควรได้ ก็ถือเป็นเรื่องที่เสี่ยงพอดู

การเลือกเรื่องสั้นให้แก่เด็กและเยาวชนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้เด็กรู้จักคิดและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง หนังสือเล่มนี้ จึงเป็นการเสนอหลักของเรื่องสั้นที่ดีและตัวอย่างเรื่องสั้นที่น่าศึกษา เพื่อนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้และช่วยส่งเสริมให้เด็กได้รักการอ่านอีกวิธีหนึ่ง

นพวรรณ สิริเวชกุล

ปานบุญ สิริเวชกุล

สารบัญ

งานเขียน คืออะไร...	7
ลักษณะของหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก	11
- หนังสือภาพ (Picture book)	12
- หนังสือบันเทิงคดี	16
- หนังสือสารคดี	22
เรื่องสั้นคืออะไร...	26
- วิวัฒนาการของเรื่องสั้น	27
- วิวัฒนาการเรื่องสั้นในประเทศไทย	28
- ลักษณะของเรื่องสั้น	32
- องค์ประกอบของเรื่องสั้น	35
การเขียนเรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน	49
- ส่วนประกอบของงานเขียนบันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชน	50
ตัวอย่างเรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน	63
การวิเคราะห์เรื่องสั้น	76
- กลวิธีการเล่าเรื่อง	80
- กลวิธีการดำเนินเรื่อง	81
- ท่วงทำนองในการแต่ง	84
- การวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องบันเทิงคดี	88
- วิธีการเขียนเรื่องสั้น	89
- ชนิดของเรื่องสั้น	89
- การเขียนเค้าโครงเรื่องของเรื่องสั้น	90
บรรณานุกรม	107

งานเขียน คืออะไร...

เคยสงสัยไหมว่าเหตุใดในวันหนึ่งๆ เราต้องใช้เวลาให้กับการอ่าน ไม่ว่าจะอ่านหนังสือพิมพ์ หนังสือเรียน หรือแม้กระทั่งหนังสือเพื่อความบันเทิง เริงรมย์ต่างๆ โดยเฉพาะหนังสือนิยายหรือเรื่องสั้น

เหตุที่คนเราชอบอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดีมากกว่าหนังสือสารคดี ก็เพราะว่างานประเภทบันเทิงคดีประกอบไปด้วยเรื่องสั้นและนวนิยายต่าง ๆ นั้น มักเป็นเรื่องที่เกิดจากความคิดและจินตนาการของผู้แต่ง และผู้อ่านเรื่องสั้น ส่วนใหญ่ก็นิยมอ่านเพื่อความบันเทิงใจ เพราะเรื่องสั้นมักจะเรียงร้อยถ้อยคำ ด้วยภาษาสละสลวย น่าติดตาม จนบางครั้งทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ อารมณ์ และความรู้สึกร่วมไปกับการอ่านเรื่องนั้นๆ หรือบางคนอาจต้องการอ่านเรื่องสั้นเพื่อศึกษา เรียนรู้ และเข้าใจชีวิต สังคม และประเพณีวัฒนธรรมของสังคมที่ผู้แต่งต้องการบอกเล่าในเรื่องสั้น

งานวรรณกรรมไม่ว่าจะเป็นเรื่องสั้นหรือนวนิยายที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย มีทั้งงานที่ผู้เขียนสร้างขึ้นเพื่อผู้อ่านทั่วไป และงานที่ผู้เขียนสร้างขึ้นสำหรับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ งานเขียนหรือวรรณกรรมเหล่านี้ ผู้เขียนสร้างสรรค์ขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไป

งานเขียนโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1. งานเขียนบันเทิงคดี เป็นงานเขียนที่แต่งขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน เป็นงานเขียนจำพวกนิยาย นวนิยาย เรื่องสั้น มักจะมีเนื้อหาละเอียดเป็นเรื่องราวที่ผู้แต่งสมมติขึ้น ไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นจริง มีการสมมติตัวละคร สมมติเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร สมมติสถานที่และเวลาที่เหตุการณ์เหล่านั้นเกิดขึ้น เมื่อผู้อ่านได้อ่านก็จะเกิดจินตนาการตามไปด้วย

2. งานเขียนสารคดี เป็นงานเขียนที่เขียนขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่องราวที่ผู้อ่านยังไม่เคยรู้ หรือเป็นเรื่องที่แปลกใหม่ เช่น งานเขียน สารคดี ข่าว บทความ

แน่นอนว่างานเขียนสารคดีนั้นต้องมีเนื้อหาละเอียดเกี่ยวกับความรู้ในโลก ไม่ว่าจะเป็นในสาขาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรืออาจจะเป็นความรู้เกี่ยวกับบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง โดยเนื้อหาที่น่าสนใจนั้นจะต้องถูกต้อง แม่นยำ ใช้ภาษาที่ตรงไปตรงมา กระชับรัด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายและได้รับรู้ความจริง

หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนจึงถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บันเทิงคดีและสารคดี เป็นการแบ่งอย่างกว้างๆ ตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียนหรือของประเภทหนังสือ โดยไม่ได้คำนึงว่าผู้อ่านหรือกลุ่มเป้าหมายจะเป็นใคร และอยู่ในวัยใด แต่ถ้าหากเราพิจารณาให้ละเอียดลงไปตามอายุของผู้อ่าน เช่น ผู้อ่านก่อนวัยเรียน วัยเริ่มเรียน วัยเรียน และวัยผู้ใหญ่ ประเภทของหนังสือทั้งสองนี้จะต้องมีความแตกต่างกันในเรื่องของเนื้อหา ภาษา และการนำเสนอที่มีระดับความซับซ้อนของเรื่อง ตลอดจนความยาวของเรื่อง

ดังนั้น เราจึงแบ่งประเภทของหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนออกตามช่วงอายุต่างๆ ได้ดังนี้

เรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน

1. **เด็กวัยก่อนเรียน** อายุ 2-5 ปี ได้แก่ เด็กที่เริ่มเข้าเรียนในระดับก่อนอนุบาลและระดับอนุบาล
2. **เด็กวัยเริ่มเรียน** อายุ 6-9 ปี ได้แก่ เด็กที่เริ่มเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น
3. **เด็กวัยรุ่นตอนต้น** อายุ 10-14 ปี ได้แก่ เด็กส่วนใหญ่ที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
4. **เด็กวัยรุ่นตอนปลาย** อายุ 15-18 ปี ได้แก่ เด็กส่วนใหญ่ที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

โดยทั่วไปการแบ่งเด็กตามระดับชั้นเรียนต่างๆ จะมีความพร้อมทางด้านสติปัญญา การใช้ภาษา และความสนใจแตกต่างกันไป นอกจากนี้เด็กที่เกิดและเติบโตในสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ก็ย่อมจะมีความสนใจที่แตกต่างกันออกไปด้วย

หนังสือสำหรับเด็กต้องมุ่งเน้นที่ความบันเทิงเป็นหลัก แล้วค่อยๆ สอดแทรกสาระเข้าไปในเนื้อหา (จากหนังสือถนนสาย ฟ ฟัน ของสำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก)